

Den stolte toldklarerer Aage Berg stående ud for førersædet på det stolte køretøj. Ved rattet sidder Grønnegade-københavneren. Billedet er taget i Havnegade ved Toldboden.

To kroner til benzin — føden til to heste

Men hertil
kom reparationsudgifter
— og det var
for meget
for den
 århusianer,
der kørte
med byens
første lastbil
for 60 år
siden

I år er det 60 år siden, at den første lastbil kørte rundt i Arhus' gader. Det var toldklarerer Aage Berg (død 1928), der omkring 1. marts 1913 — og kun i kort tid — anvendte køretøjet i sin forretning fra Toldboden i Arhus. Lastbilen var blevet udlånt til Berg af flypioneren Robert Svendsen, der også havde udlånt sin chauffør til at styre køretøjet.

I 1910 havde Robert Svendsen forbløffet københavnerne ved som den første at flyve over Øresund. Men at Aage Bergs lastbilkørsel i Arhus også var lidt af en begivenhed, synes at fremgå af følgende muntre uddrag af et brev, som Berg skrev til sin svoger Laurs Sørensen i København 14. marts 1913. Berg beskriver de følelser, han havde, mens han jog byen rundt på maskinvognen:

Og så skar den! Far her selv på bukken ved siden af den ægte Grønnegade-københavnsk-talende chauffør. Jeg klemte på tudehornet, venligt smilende til højre og venstre til bysbørnene. Vældig reklame — byen talte ikke om andet.

Vi fløj af sted med jernrørspiraler til Sabroe & Co., kasser, kurve, fustager, olietønder og skibsproviant. Alle var glade: Publikum, den eventuelle køber, sælger og hestene, der nok mente, at benzin og fart er godt, men havre og hvile er bedre.

Og videre gik den vilde jagt. Jeg kunne slet ikke sove min sædvanlige lur efter den varme mad om aftenen. Der var kommet sådan et jag over mig — drøm om gear, karrosseri, chassis, 4-cylindret motor. Motoren hed Precision du Mécane — det mærke var naturligvis verdensberømt, forsikrede „Grønnegade“.

— Der er kraftstjelele smæld i gurgetten, sagde „Grønnegade“, og så skulle vi

lytte til motorens gang. Hvor kunne dog den københavnersjæl blive glad, når jeg så ham stift ind i øjnene og sagde: Den går fint! — med et kast med hovedet til højre. Øjeblikkelig kastede „Grønnegade“ hovedet til venstre og sagde: Den går kraftstjelele fint! Og så kørte vi kraftstjelele videre.

Nå ja, alt får jo en ende her på jorden, også den kørsel med lastautomobil. Jeg blev den første vognmand i Danmark, der kørte folks varer omkring i lastautomobil — selv om det var for en kort stund. Forretninger og dragerkonsortier i København har 4 biler, men af vognmændene er der endnu ingen, der har været at købe et lastbil eller prøberet et sådant. Men det kommer —.

Benzin, olie og gummi samt renter af kapitalen kan så temmelig nøje beregnes. Benzinforsbruget var gennemsnitlig 2 kr. pr. dag, lig med føden til to heste. Når luftgummiringene blev ombyttede med faste ringe, ville gummiforsbruget ikke overstige 1 kr. pr. dag, og renter 1 kr. pr. dag.

Men reparationer er det skjulte farlige, og da Robert Svendsen ikke ville gå ind på at overtage reparationer det første år, var det ingen nytte til at tale mere om den sag. Uden om den hjørneste ville jeg ikke.

Robert Svendsen er det mest rolige menneske, jeg har truffet på, aldrig ude af fatning.

— Det vil jeg ikke spørge mit firma „Christiansen“ ad i København, for jeg kender svaret, sagde han. Så må vi lade den gå tilbage. Og så gik den tilbage med damperen.

Og sådan endte altså den første lastbils gæstevisit i Jyllands hovedstad. Allerede landets første bilister frygtede åbenbart de store mekanikerregninger.